

”Alla börsbolag ska styras enligt samma regelverk”

Kollegiet för svensk bolagsstyrning: Antalet börsnoterade bolag som åläggs att följa den svenska koden för bolagsstyrning ska mer än tredubblas samtidigt som koden revideras.

I dag styrs bara de drygt hundra största bolagen på Stockholmsbörsen av fasta regler, den så kallade koden för svensk bolagsstyrning. Från och med halvårsskiftet 2008 kommer ytterligare cirka 225 börsbolag att omfattas av denna kod, som då ska ha reviderats för att passa även mindre bolag samt harmoniera med övriga Norden. Syftet är bland annat att slå vakt om bolagens självreglering samt att undvika ny och onödigt detaljerad lagstiftning till följd av nya EU-direktiv på värdepappersområdet. Det skriver Hans Dalborg, styrelseordförande i Nordea och ordförande i Kollegiet för svensk bolagsstyrning tillsammans med kollegiets sekreterare Per Lekvall.

BAKGRUND

Bolagsstyrning

Koden för svensk bolagsstyrning började gälla den 1 juli 2005 på Stockholmsbörsen för de cirka 100 största bolagen. Den syftar till att förbättra styrningen och självregleringen av svenska bolag, inte minst med tanke på tidigare bonusregn och andra bolagsskandaler, samt ger en starkare roll för ägarna.

Kollegiet för svensk bolagsstyrning, som bildades i februari 2005, har det övergripande ansvaret för att förvalta och vidareutveckla bolagsstyrningskoden. Ordförande och övriga ledamöter utses av föreningsstämman i Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden.

Kollegiet för svensk bolagsstyrning inleder nu en revidering av den svenska koden för bolagsstyrning. Svagheter i dagens kod ska bort. Reglerna ska anpassas till att gälla även för mindre börsföretag. Revideringen ska också underlätta en nordisk harmonisering. Koden ska från halvårsskiftet 2008 inte bara avse ett hundratal stora bolag utan utsträckas till att gälla för alla börsnoterade bolag.

God bolagsstyrning handlar om ordning och reda utan krångel i företagets beslutsprocesser, tydlighet om ansvarsområden och intressekonflikter samt transparens så att ägarna kan påverka bolagen och ta sitt ansvar. Bra styrning underlättar bra affärer, är ett konkurrensmedel på kapitalmarknaden och stärker förtroendet för hur näringslivet sköts.

Ett första skäl till en breddning av koden är att den hittillsvarande situationen med en kod för bara de största bolagen har utgjort ett första steg för att pröva koden. Tiden är nu mogen för att ta nästa steg i enlighet med Kodgruppens ursprungliga intentioner.

Kodgruppen rekommenderade ”att i ett första steg införa koden för ... större bolag ... för att efter några år, då erfarenhet av kodens praktiska tillämpning vunnits, bredda tillämpningen till börsens samtliga bolag”.

Koden för bolagsstyrning ingår sedan den 1 juli 2005 i Stockholmsbörsens noteringskrav för ett drygt hundratal större bolag. Men övriga cirka 175 bolag på Stockholmsbörsen och de knappt 50 bolagen noterade på Nordic Growth Market (NGM) är inte förpliktade att tillämpa någon kod för bolagsstyrning.

Kollegiet för svensk bolagsstyrning ”äger” dock endast frågan om kodens innehåll och form. Vilka bolag som skall tillämpa den avgörs av de reglerade marknadsplatserna för aktiehandel i Sverige, för närvarande Stockholmsbörsen och NGM. Kollegiet kommer därför att ta upp en diskussion med dessa om att ta in en reviderad kod i respektive regelverk från och med den 1 juli 2008. Börserna bör också samordna befintliga börsregler med den nya koden.

Detta innebär att Sverige anpassar sig till utvecklingen i vår omvärld. Det vanliga för EU-länder med en nationell bolagsstyrningskod är att denna gäller för alla bolag noterade på landets huvudbörs. Sverige

Koden för svensk bolagsstyrning övervakas framför allt av Stockholmsbörsen, skriver Hans Dalborg och Per Lekvall.

FOTO: LARS NYBERG

behöver ligga i topp ifråga om bolagsstyrning men vi är udda inom EU på denna punkt. Det är i längden ingen bra signal att vår kod bara gäller för de största börsbolagen.

För det andra är god bolagsstyrning lika viktigt för alla börsnoterade bolag och koden har visat sig vara ett bra stöd för detta. Med rimlig anpassning till de mindre bolagens förutsättningar kommer koden att bli till stor hjälp även för dessa bolag.

Kollegiets ledamöter är medvetna om den oro som kan finnas i en del mindre bolag för vad det skulle innebära att behöva tillämpa en bolagsstyrningskod. Givetvis ska bolag som kommer att beröras få ge sina synpunkter på ett förslag till reviderad kod under våren 2008 innan Kollegiet fastställer nya formuleringar. Men vi har också noterat att många mindre börsbolag och onoterade bolag redan valt att frivilligt tillämpa hela eller stora delar av koden, vilket visar att den redan i dagens utformning är av värde även för mindre bolag.

För det tredje är en heltäckande kod viktig för att hävda självregleringen inom värdepappersområdet gentemot övernitisk lagstiftning, ofta baserad på EU-regler som är dåligt anpassade till svenska förhållanden.

De nordiska ländernas bolagsrätt med

tydliga gränssnitt mellan stämman, styrelse, ledning och revisorer är tillräckligt lika för att vi inte ska behöva ha stora olikheter i våra respektive koder. Internationella storägare som satt sig in i denna modell ser den som ett föredöme och vi har också ett gemensamt intresse av att hävda den nordiska bolagsmodellen internationellt, i synnerhet i Bryssel.

Kollegiet har därför aktivt medverkat till ett samråd med sikte på en nordisk harmonisering av bolagsstyrningskoderna. Den förestående revideringen av den svenska koden syftar till att underlätta en sådan utveckling.

När EU-direktiv på värdepappersområdet skall implementeras finns ofta en möjlighet att göra detta genom självreglering. Eftersom koden endast gäller för de större börsbolagen fungerar emellertid detta inte i Sverige. I stället finner sig den svenska lagstiftaren nödsakad att tillgripa lagstiftning även i frågor som bättre skulle kunna lösas genom självreglering. Det finns flera exempel på detta under senare tid. Kollegiet vill genom en breddning av koden undanröja denna orsak till onödigt långtgående och detaljerad lagstiftning

Med effektiva koder utan onödiga skillnader kan det nordiska näringslivet öka förtroendet internationellt för hur nordiska bolag sköts och även underlätta för de nordiska regeringarna att motverka

onödig regelnit inom EU och detaljlagstiftning i våra egna länder.

Den nu gällande koden bygger på konstruktionen ”följ eller förklara”, det vill säga att ett bolag kan avvika från kodens regler bara det ger en tydlig förklaring, ger regelverket stor flexibilitet utan att syftet – ordning, ansvar, transparens – går förlorat. Denna lösning ska bevaras.

Revideringen kommer att inriktas på tre områden:

- Eliminera svagheter som kvarstår i koden enligt hittillsvarande erfarenheter.
- Anpassa koden till de mindre börsbolagens förutsättningar.
- Underlätta en nordisk harmonisering av koder för bolagsstyrning.

Svagheter finns, men inte av den art några velat göra gällande. Kritik av för höga ambitioner inom bolagsstyrningen har varnat för att koden skulle kväva styrelser och ledningar i bolagen och att valberedningarna skulle bli ”överstyrelser”. Kritik med motsatta utgångspunkter har handlat om bara kosmetiska förändringar, ”pyromaner som brandsoldater” och behov av lagstiftning.

Kollegiets studier visar att farhågorna i allt väsentligt inte besannats. Koden fungerar för de bolag som tillämpar den. De flesta har utvecklat enkla och praktiska rutiner för arbetet och farhågorna om höga kostnader och orimliga administrativa bördor har visat sig starkt överdrivna. En tredjedel av bolagen följde under 2006 samtliga regler i koden, ytterligare en tredjedel tillämpade ”förklara” i stället för ”följ” på en punkt och inget bolag valde ”förklara” för fler än fyra regler i koden.

Samtidigt har koden medfört ökat ägarinflytande i form av förbättrad informationsgivning och tydligare beslutsprocesser. Det finns många vittnesmål om kodens positiva effekter, vilket också avspeglar sig i de mätningar av allmänhetens och kapitalmarknadens förtroende för börsbolagen som Kollegiet genomfört.

På denna grund vill vi bygga vidare. Ett enligt Kollegium ser fram emot en konstruktiv diskussion om hur en reviderad kod ska se ut och breddas till alla noterade bolag.

HANS DALBORG
PER LEKVALL